

שבועות שתיים פרק שלישי שבועות

כב.

עין משפט נר מצוה

(א) [למנוח עמנו ד' ע"ש],
(ב) [נדרים לה. א.] (ג) [לעיל
לה. א.] (ד) [טענות נמי. כ"ל
רש"י. (ה) נדרים לה. ע"ש,
(ו) הרעב"ד מ"ו. (ז) וע"ש,
(ח) [ויקרא פרק טו.
(ט) [ויקרא ה.].

הגהות הב"ח

(א) ג"ג שלא אכל עטר
ואכל בכמה מפשט עד
כ"ג. (ב) תום ד"ה אכל
וכי' דאיהו גופיה:

רבינו חננאל

תפשוט כביא דרבא דהיה
בני בנשבע שלא אוכל
עפר. ודחי כי קא אמרין
לדיבא אכילה בפתח
מכות במידי דבר אכילה
הוא עפר לאו בר אכילה
הוא: אמר להו ר' עקיבא
היך מצינו במדבר מביא
קרבן שוה מדבר ומביא
קרבן. ואקשינו והרי מגדף
לדברי ר' עקיבא דתני
בתחלה מביא בחטפתא
המגדף ר' עקיבא מביא
קרבן שנאמר בו כרת כו'.
ודחי' שאני מגדף דמברך
וחוטא הוא. כי קאמר
מדבר ואוסר עצמו:
ואקשינו והרי נזיר נאסר
דאמר הריני נזיר נאסר
בין ובטומאה ובתולדות
ומביא קרבן. ודחי' שאני
נזיר ולא מיידי קרבן אלא
לאשתרוי ליה אסוריה.
כי קאמר דמיידי קרבן
אסוריה קאמרינן: ולא
והרי הקדש דאדיבורא
נאסר והנהגה ממנו חייב
קרבן. ודחי' שאני הקדש
לדכולי עלמא אסוריה
שוה מה שאין כן
בשבועות: והרי קומות
פי' האומר קום ככר
זה עלי. ודחי' קאמרינן
רבנן אין מעילה בקומות
כלומר המעל בקומות
לא מיידי קרבן: אמר
רבא מחלוקת ר' עקיבא
וחכמים בסתם. אבל
במפרש שבועות דברי
הכל כל שהו. והני
מילי בנשבע באכילה
אכל נשבע שלא אטעום
דברי הכל בכל שהוא
חייב. אמר רב פפא
מחלוקת בשבועות אבל
בקומות כיון דלא מדבר
שמה דאכילה דברי הכל
בכל שהו דכבריה דמי:
ואותבינן עליה. והתני שני
קומות מצטרפין שתי
שבועות אין מצטרפין
ר' מאיר אומר קומות
כשבועות. פי' האומר
קום בשר זה עלי ופה
זה עלי כוית משיגים
מצטרפין. ואקשינו אם
אכל נשבע עליהן אין
מצטרפין. ואקשינו אם
ומפת זה עלי קום. דכיון

סיפשוט כו'. מדקתני מתני' ויט': היכן מצינו כו' אלמא צעפר נמי צמית בעינן: כי קאמרינן. היכן מצינו כו' צמית דבר אכילה קאמרינן: והרי קומות. האומר קום ככר זה עלי אוסר עצמו בכל שהוא שזה דללקמן: **כמפרש דמי.** לפי שאינו מוכיר זה שם אכילה כל שזה קאמר: **וארי מגדף.** מבכר את השם דפליג רבי עקיבא אדרבנן בכריתות (דף יז.) ואמר מגדף מביא קרבן: **וארי נזיר.** שמדבר ואוסר עצמו ומביא קרבן כיום תגלחמו: **כל דבורו.** שהחליף דבורו: **וארי הקדש.** שמדבר ואוסר דבורו את שהוא מקדיש ואם החליף דבורו ונהנה ממנו מביא קרבן מעילה: **וארי קומות.** שלא אסרה אלא עליו ואם אכל ממנו קס"ד למביא קרבן מעילה שהקום לשון הקדש הוא: **אין מעילה בקומות.** דלא קרינן ביה מקדשי ה' (ויקרא ה) שהרי מוליך הוא אלא כל אדם: **מהו דמימא אטעום נמי.** לשון אכילה הוא כדאמרי אינשי טעום מידי: **קומות כיון דלא מדבר שום אכילה כדמפרש דמי גרסינן: שני קומות.** שמי ככרות שאסרן עליו בקום: **מנטרפין.** מעט מזה ומעט מזה לכיות: **שתי שבועות.** שתי ככרות ששבע עליהן: **אין מנטרפות.** ולקמן מפרש טעמא. והשתא סלקא דעתיה לפי שהזכיר שם אכילה על זו ושם אכילה על זו: **אמאי אין מנטרפות.** הרי על שתייהן הזכיר שם אכילה אחת: **מסוך שחלוקות לחטאות.** מתוך ששתי ככרות הללו חטאות שמים לענין חטאת שבועה זו אם אמר שבועה שלא אוכל מזה ומזה ואכל כוית מזה וכוית מזה כהעלם אחד חייב שתיים כדתנן [למנוח] שבועה שלא אוכל פת חטין פת שערין פת כוסמין ואכל חייב על כל אחת ואחת ומיייתין לה צמורת כהניסא) מוהיה כי יאשם לאחת מאלהש) לחייבו על כל אחת ואחת וגו' וכי אמר נמי מזה ומזה שתי שבועות חשיבי הלכך כי אכל מזה חלי שיעור אכל קומות אין חלוקות לאשמות למאן דאמר יש מעילה בקומות [נדרים לה.] דאם נהנה וחזר ונהנה כהעלם אחד חל הוא דמייחב מחדא מייחבו נמי וכן לענין מלקות ועובר כדתנן (מכות דף כה.) נזיר שהיה שומה יין כל היוס כולו אינו חייב אלא אחת אמרו לו אל תשתה אל תשתה והוא שומה מייב על כל אחת ואחת: **שבועות קומות.** מנטרפות ואע"ג דחלוקות דלית ליה לדרב פנחס. וכלא איפוך לא מיתרעא דלי הוא מתוך ר' מאיר דאמר בקומות אין מנטרפין לית ליה לדרב פנחס הוה קשיא לן בין שבועות בין קומות אמאי אין מנטרפין הרי על שתייהן לא הזכיר אלא אכילה אחת אבל השתא דאמר מנטרפות ולית ליה לדרב פנחס לא קשיא דמידי: **כי אמר רב פפא.** בקומות כל שהוא למלקות קאמר וכי תניא הויא דמנטרפין לענין קרבן מעילה וצירוף דקתני לאו לכיות אלא לשוה פרוטה: **ויש לה פדיון.** שמופת פדיונה ויאלא לחולין דבהקדש כמידי (ויקרא טו) ופדה צערך: **אין לה פדיון.** להחירה לו שלא נאמר פדיון צאיסורין: **ואכל**

והרי מגדף. הי"ג הוה מצי למפרך משבועות העדות והא דפרין ממגדף משום דלפי טעמא קבועה מייחב: והרי הקדש. תימה מאי פריך דיימא דמתני' הוי קאמר היכן מצינו מדבר ומביא קרבן על דבורו בלא שום מעשה כיון שבועה שאוכל ולא אכל אבל הקדש מביא קרבן על מה שאכל ששעה מעשה: **אבל** בקומות דברי הבב"ב כב"ב שהוא. תימה דחמיר קום מהקדש (ב) ואיהו גופיה לא אסיר אלא משום דהוי בהקדש והקדש נעבי שוה פרוטה: **בתוך** שחלוקות לחטאות אין מצטרפין. פי' בקונטרס אבל קומות אם נהנה וחזר ונהנה כהעלם אחד חל הוא דמייחב דכולה חד מעילה היא כדתנן לר"ף את המעילה לזמן מרובה ואין נראה להביא ראייה משם דהתם לחומרא מן ליה שטאם נהנה ממני פרוטה וחזר ונהנה לזמן מרובה חלי פרוטה מנטרף כאלו נהנה כל הפרוטה צבת אחת ולא היה צריך לפרש אלא לענין חטאת חלוקה משום דכמידי (ויקרא ה) לאחת מאלה אכל גבי מעילה לא כמידי הכי: **רבינא אמר** כי קאמר רב פפא לחטאות כו'. לרבינא נמי טעמא דרבנן לרבינא פנחס דמטיק צמון וצא רבינא לחדש דאין צריך לומר איפוך דכיון דר"מ לאו טעמא דנפשיה קאמר אלא לרבינא דרבנן קאמר להו דקאמרי צמון וטפי ניחא ליה לאפוכי דרבי מאיר לרבנן כהיה צמרייתא דמייחב מלהגיה ולהפך דר"מ משום דבין שבועות לקומות ובין קומות לשבועות לא טעי תנא: **וחכמים**

דכוותה גבי שבועות דאמר שבועה שלא אוכל משתייהן אמאי אין מצטרפין אמר רב פנחס 'שאני שבועות מתוך שחלוקות לחטאות אין מצטרפות אי הכי ר' מאיר אומר קומות כשבועות בשלמא שבועות הואיל וחלוקות לחטאות אלא קומות אמאי לא איפוך רבי מאיר אומר שבועות שבועות חלוקות ולית ליה לדרב פנחס רבינא אמר כי קאמר רב פפא לענין מלקות כי תניא הויא לענין קרבן דבעינן שוה פרוטה למימרא דסברי רבנן 'יש מעילה בקומות ויהתניא ככר זה הקדש ואכילה בין הוא בין חבירו מעל לפיכך יש לה פדיון ככר זה עלי הקדש' (הרי) הוא מעל חבירו לא מעל לפיכך אין לה פדיון דברי ר"מ והכמים

מפרש נמי בכריה דמי. מפרש שבועה ככריה בשאר איסורין דמי. כריה טעמא מאי משום דחשיבא. מפרש נמי ליהו חשונה דלפניה עליה (וע"ש בא.) ככר זה הקדש. אמר נשון הקדש ונשון קום והוא הדין נמי לא אמרי אלא נשון קום (ודרוי לה גרידאם שם. קום בין זה הקדש. בין הוא בין חבירו מעל. שרי הקדש פסח אכלי עלמא (שם.) לפיכך. הואיל ויש לה מעילה. יש לה פדיון. ואלא לחולין אלא כשאר הקדש (שם.) ככר זה הקדש. בין עלי הקדש. בין לאמר עלי. עליה דיקיה שויה הקדש. הוא מעל. אם אכל חייב לשלוח. חבירו לא מעל. ללא אסרה אלא על עמנו ונבי מנינו הוי מחולין ונבי לפיכך אין לה פדיון. שוה עמנו אין יוכל לפטור מעלם שרי אמר עלי. ולא על אחר. ואמר אין יוכל למעול זה (שם.)

מוסף רש"י

מפרש נמי בכריה דמי. מפרש שבועה ככריה בשאר איסורין דמי. כריה טעמא מאי משום דחשיבא. מפרש נמי ליהו חשונה דלפניה עליה (וע"ש בא.) ככר זה הקדש. אמר נשון הקדש ונשון קום והוא הדין נמי לא אמרי אלא נשון קום (ודרוי לה גרידאם שם. קום בין זה הקדש. בין הוא בין חבירו מעל. שרי הקדש פסח אכלי עלמא (שם.) לפיכך. הואיל ויש לה מעילה. יש לה פדיון. ואלא לחולין אלא כשאר הקדש (שם.) ככר זה הקדש. בין עלי הקדש. בין לאמר עלי. עליה דיקיה שויה הקדש. הוא מעל. אם אכל חייב לשלוח. חבירו לא מעל. ללא אסרה אלא על עמנו ונבי מנינו הוי מחולין ונבי לפיכך אין לה פדיון. שוה עמנו אין יוכל לפטור מעלם שרי אמר עלי. ולא על אחר. ואמר אין יוכל למעול זה (שם.)

רבינו חננאל (המשך)

נמי כגון דאמר שבועה שלא אוכל משתייהן אמאי אין מצטרפין. ופריך רב פנחס שאני שבועות הואיל וחלוקות הן לחטאות. פי' סתמא בכיות ובמפרש בכל שהוא מה שאין כן בקומות לפיכך אין מצטרפין: ואקשינו אין אמאי פטר ר"מ. ואמרינן איפוך ואימא שבועות כקומות כלומר מצטרפין אלו ואלו ולית ליה לרב תניא הא שני קומות מעילה בקומות והתניא

ואכל

פנחס. רבינא אמר כי אימור דלרב פפא קומות בכל שהוא למלקות. וכי מצטרפין מי שיהנה מהן כפרוטה חייב קרבן מעילה: ואקשינו וסברי רבנן יש

שבועות שתיים פרק שלישי שבועות

כח א ב ג מ"י פ"ה
מהל' שבועות הל' ח
הל' ט סמנ' לזמן רמח
טושי"ע י"ד י"ה רמח ספיק
טז:
כב ד מ"י סס הל' ט:
ל ה מ"י פ"ד סס הלכה
ג סמנ' סס:
לא ו מ"י סס הל' ו:
לב ז מ"י סס הל' ו:
לג ח מ"י סס הל' ו:
לד ט מ"י סס הל' ו:
לה י מ"י סס הל' ו:
לו כ מ"י פ"ה מהל'
שבועות הל' ה סמנ'
לאין רמח טושי"ע י"ד ס'
למ ספיק ג:
לז ל מ"י סס הל' ו:
לח מ טושי"ע סס ס'
לט נ מ"י פ"ד סס הל' ג
סמנ' סס טושי"ע סס
ספיק נ:

וחכמים אומרים בין הוא בין חבירו לא מעל בו. משמע דכ"ע מודו בקונמות דלון לון פדיון דלפ"י רבי מאיר דאמר יש מעילה בקונמות מודה דלון לו פדיון והקשה הר"י יתכן בן רבנו מאיר דנריש האשה רבה (יבמות פס. וסס) אמר אזי קסבר יש מעילה בקונמות משום דבדיו לפדותו הוא ומירין ר"ח דקונמות דאסר אכ"ע יש לון פדיון לר"מ כיון דדמיא להקדש מדע מדנקט ככר זו עלי הקדש וא"ת ויפלוג בקונס גופיה וי"ל דהאי"נ ובקונס גופיה מפליג ורישא נמי איירי בקונס וככר זו הקדש היינו הקדש דהא לר"מ לא שני ליה בין קרבן להקרבן בין אימרה לנאימרה כדאיתא בספ"ק דנדרים (דף יג.) ה"ה בין הקדש להקדש כיון דדעמיה אקונס אי"נ איירי בפירש צהדיא כהקדש ואידי דנקט כסיפא ככר זו עלי הקדש דלא אינטריך לפרש כהקדש כיון דאמר עלי מנח נמי ירשא ככר זו הקדש וחכמים דאמרי יש הוא בין חבירו לא מעל פליגי נמי ארישא זכרון ספרים גרס כ"ר"פ אין בין המודר (סס לה.) בין כך ובין כך לא מעל וא"ת ספרים דגרסי אהד זה ואחד זה לא מעל וגרסי נמי ה"ס צרישא קונס ככר זו הקדש: **נזיר** שאמר שבועה ש"א אוב"ב חרצן. אידי דקאי בחרצן נקט חרצן וה"ה דמני למיבטי בחלל ונבילה בכל אדם אבל אין לפרש דנקט חרצן משום דלית בה תרמי שמושבע ועומד ולא אכלי ליה בעיניה ואיכא למימר טפי דדעתיה אכל שהוא דהא מנבילה וטרפייה פשיט ליה: **אהתיירא** קמשתבע. אפילו לרבי יוחנן דאמר (יומא דף עג.) חזי שיעור אסור מן התורה אחיה צעיר דרב אשי דמסתמא כ"י יוחנן כפירא ליה דקיימא לן כותיה והיינו טעמא דכיון דליכא אלא איסורא נעלמא לא חשיב ליה מושבע ועומד אי"נ לרבי יוחנן נפרש האייתירא קמשתבע כגון ליהנות שלא כדרך הנאמן דקיימא לן (פסחים דף כד.) כל איסורים שצומות אין לוקין עליהן אלא כדרך הנאמן ואפילו איסור נעלמא ליכא מלדאורייתא אלא מדרבנן: **תא** ונטעום מידי ואז"י ואב"י ושתו. ולי שמה לאו בכלל אכילה הוא היה לון להוכיח גס השמיה ולפי הספרים דל"ג אלא אולי ושתו יתח טפי וא"ת מה ענין טעימה אלא אכילה יש לומר שמה נלשונם הו קרו לאכילה טעימה: **איבעית** אימא קרא בו. נכס"ק דקדושין (דף לה.) גבי כל שישנו צהשחמה אמר הכי וכן צממה מקומות ומימה כיון דליכא סכרה ל"ל קרא דהכי פריך כפ"צ דכתובות (דף כג.) גבי הא דאמר רב הונא מנין להפה שאסר הוא רב שהתיר למה לי קרא סכרה הוא הוא אסרה הוא שרי לה יש לחלק דיש דברים שאין הסכרה פשוטה כל כך וצריך הפסוק להשמיענו הסכרה: והא

ואכל עפר פטור. ללאו צר אכילה היא: ע"י פטור. **עס** הענינים: דעסו אמשכו. אמ"ל עפר צממה: **נזיר** שאמר שבועה שלא אוכל חרצן צממה. אס ממנא לומר בשאר כל אדם צמית נזיר מאי מי אמרינן כיון דכתיב אסור עליה וידע הוא שאין צממה חלה עליו: **כי אשתבע** **האייתירא אשתבע**. על פחות מכותי שלא היה מושבע עליו מסיני: **דעסיא אכזיב**. ואין כאלו שבועה: **אי אסר מולא**. שיתחייב אלא"כ נאסר צממתו חזי שיעור שמינו מושבע עליו מסיני והכי משכחת לה אי צמפרש ואליבא דרבנן אי צמסת לר"י עקיבא: **והא נבילה**. דכי חרצן לנזיר דמיא וקאמר ריש לקיש דאי אמה מולא אשיבא דרבנן אלא צמפרש ולא אמרי' דפילו צמסת נמי דעמיה אמשכו דכי אשתבע האייתירא אשתבע: **דעספר דמיא**. ללא חזיא לאכילה לישחל: **נבילה** **צמ** **אכילה** היא. ושי"ך צה שיעורא: **דכ"ע** עליה. דרבנן עליה ארישא אזהרת המקום: **מתנ"י** שבועה **שלא אוכל ואכל וססה**. אע"ג דשתייה בכלל שבועה של אכילה כדאמר בגמרא אינו חייב אלא אחת דהוה ליה כאלו ואכל צהעלס אחד: **שלא אוכל ושלא אשתה**. הוה ליה שמי צמעות. ובגמרא (בב.) פריך הויא לה שבועה על שבועה: **שבועה** **שלא אוכל פס חטין פס שטורין** כו'. דכיון דפריש אדעתא דמיחל שבועה אכל מדא ומדא צאנפי נפשיה קאמר. ובגמרא (סס) פריך דלמא האי דפריש להו אדעתא למיפטר ממילא אחרתא דאי אמר שלא אוכל סמס הוה נאסר צכל המיניס ולעולס מד שבועה היא: **ואכל נבילות** כו' חייב. דלאוין לא לאכילה וארישא הוה דכ"ע עליהו: **ור"ש** פטור. **דמושבע** ועומד הוא עליהו: **אשמו** **אסורה** שהרי אכל אולנין. ואפ"י לר"ש דפטר בקמייתא טעמא לאו משום דלאו בני אכילה אלא לפי שאין שבועה חלה על דבר מזהו דלקמן (סו.) גמ' ודלמא

ואכל עפר פטור. ללאו צר אכילה היא: ע"י פטור. **עס** הענינים: דעסו אמשכו. אמ"ל עפר צממה: **נזיר** שאמר שבועה שלא אוכל חרצן צממה. אס ממנא לומר בשאר כל אדם צמית נזיר מאי מי אמרינן כיון דכתיב אסור עליה וידע הוא שאין צממה חלה עליו: **כי אשתבע** **האייתירא אשתבע**. על פחות מכותי שלא היה מושבע עליו מסיני: **דעסיא אכזיב**. ואין כאלו שבועה: **אי אסר מולא**. שיתחייב אלא"כ נאסר צממתו חזי שיעור שמינו מושבע עליו מסיני והכי משכחת לה אי צמפרש ואליבא דרבנן אי צמסת לר"י עקיבא: **והא נבילה**. דכי חרצן לנזיר דמיא וקאמר ריש לקיש דאי אמה מולא אשיבא דרבנן אלא צמפרש ולא אמרי' דפילו צמסת נמי דעמיה אמשכו דכי אשתבע האייתירא אשתבע: **דעספר דמיא**. ללא חזיא לאכילה לישחל: **נבילה** **צמ** **אכילה** היא. ושי"ך צה שיעורא: **דכ"ע** עליה. דרבנן עליה ארישא אזהרת המקום: **מתנ"י** שבועה **שלא אוכל ואכל וססה**. אע"ג דשתייה בכלל שבועה של אכילה כדאמר בגמרא אינו חייב אלא אחת דהוה ליה כאלו ואכל צהעלס אחד: **שלא אוכל ושלא אשתה**. הוה ליה שמי צמעות. ובגמרא (בב.) פריך הויא לה שבועה על שבועה: **שבועה** **שלא אוכל פס חטין פס שטורין** כו'. דכיון דפריש אדעתא דמיחל שבועה אכל מדא ומדא צאנפי נפשיה קאמר. ובגמרא (סס) פריך דלמא האי דפריש להו אדעתא למיפטר ממילא אחרתא דאי אמר שלא אוכל סמס הוה נאסר צכל המיניס ולעולס מד שבועה היא: **ואכל נבילות** כו' חייב. דלאוין לא לאכילה וארישא הוה דכ"ע עליהו: **ור"ש** פטור. **דמושבע** ועומד הוא עליהו: **אשמו** **אסורה** שהרי אכל אולנין. ואפ"י לר"ש דפטר בקמייתא טעמא לאו משום דלאו בני אכילה אלא לפי שאין שבועה חלה על דבר מזהו דלקמן (סו.) גמ' ודלמא

ואכל עפר פטור. ללאו צר אכילה היא: ע"י פטור. **עס** הענינים: דעסו אמשכו. אמ"ל עפר צממה: **נזיר** שאמר שבועה שלא אוכל חרצן צממה. אס ממנא לומר בשאר כל אדם צמית נזיר מאי מי אמרינן כיון דכתיב אסור עליה וידע הוא שאין צממה חלה עליו: **כי אשתבע** **האייתירא אשתבע**. על פחות מכותי שלא היה מושבע עליו מסיני: **דעסיא אכזיב**. ואין כאלו שבועה: **אי אסר מולא**. שיתחייב אלא"כ נאסר צממתו חזי שיעור שמינו מושבע עליו מסיני והכי משכחת לה אי צמפרש ואליבא דרבנן אי צמסת לר"י עקיבא: **והא נבילה**. דכי חרצן לנזיר דמיא וקאמר ריש לקיש דאי אמה מולא אשיבא דרבנן אלא צמפרש ולא אמרי' דפילו צמסת נמי דעמיה אמשכו דכי אשתבע האייתירא אשתבע: **דעספר דמיא**. ללא חזיא לאכילה לישחל: **נבילה** **צמ** **אכילה** היא. ושי"ך צה שיעורא: **דכ"ע** עליה. דרבנן עליה ארישא אזהרת המקום: **מתנ"י** שבועה **שלא אוכל ואכל וססה**. אע"ג דשתייה בכלל שבועה של אכילה כדאמר בגמרא אינו חייב אלא אחת דהוה ליה כאלו ואכל צהעלס אחד: **שלא אוכל ושלא אשתה**. הוה ליה שמי צמעות. ובגמרא (בב.) פריך הויא לה שבועה על שבועה: **שבועה** **שלא אוכל פס חטין פס שטורין** כו'. דכיון דפריש אדעתא דמיחל שבועה אכל מדא ומדא צאנפי נפשיה קאמר. ובגמרא (סס) פריך דלמא האי דפריש להו אדעתא למיפטר ממילא אחרתא דאי אמר שלא אוכל סמס הוה נאסר צכל המיניס ולעולס מד שבועה היא: **ואכל נבילות** כו' חייב. דלאוין לא לאכילה וארישא הוה דכ"ע עליהו: **ור"ש** פטור. **דמושבע** ועומד הוא עליהו: **אשמו** **אסורה** שהרי אכל אולנין. ואפ"י לר"ש דפטר בקמייתא טעמא לאו משום דלאו בני אכילה אלא לפי שאין שבועה חלה על דבר מזהו דלקמן (סו.) גמ' ודלמא

ואכל עפר פטור. ללאו צר אכילה היא: ע"י פטור. **עס** הענינים: דעסו אמשכו. אמ"ל עפר צממה: **נזיר** שאמר שבועה שלא אוכל חרצן צממה. אס ממנא לומר בשאר כל אדם צמית נזיר מאי מי אמרינן כיון דכתיב אסור עליה וידע הוא שאין צממה חלה עליו: **כי אשתבע** **האייתירא אשתבע**. על פחות מכותי שלא היה מושבע עליו מסיני: **דעסיא אכזיב**. ואין כאלו שבועה: **אי אסר מולא**. שיתחייב אלא"כ נאסר צממתו חזי שיעור שמינו מושבע עליו מסיני והכי משכחת לה אי צמפרש ואליבא דרבנן אי צמסת לר"י עקיבא: **והא נבילה**. דכי חרצן לנזיר דמיא וקאמר ריש לקיש דאי אמה מולא אשיבא דרבנן אלא צמפרש ולא אמרי' דפילו צמסת נמי דעמיה אמשכו דכי אשתבע האייתירא אשתבע: **דעספר דמיא**. ללא חזיא לאכילה לישחל: **נבילה** **צמ** **אכילה** היא. ושי"ך צה שיעורא: **דכ"ע** עליה. דרבנן עליה ארישא אזהרת המקום: **מתנ"י** שבועה **שלא אוכל ואכל וססה**. אע"ג דשתייה בכלל שבועה של אכילה כדאמר בגמרא אינו חייב אלא אחת דהוה ליה כאלו ואכל צהעלס אחד: **שלא אוכל ושלא אשתה**. הוה ליה שמי צמעות. ובגמרא (בב.) פריך הויא לה שבועה על שבועה: **שבועה** **שלא אוכל פס חטין פס שטורין** כו'. דכיון דפריש אדעתא דמיחל שבועה אכל מדא ומדא צאנפי נפשיה קאמר. ובגמרא (סס) פריך דלמא האי דפריש להו אדעתא למיפטר ממילא אחרתא דאי אמר שלא אוכל סמס הוה נאסר צכל המיניס ולעולס מד שבועה היא: **ואכל נבילות** כו' חייב. דלאוין לא לאכילה וארישא הוה דכ"ע עליהו: **ור"ש** פטור. **דמושבע** ועומד הוא עליהו: **אשמו** **אסורה** שהרי אכל אולנין. ואפ"י לר"ש דפטר בקמייתא טעמא לאו משום דלאו בני אכילה אלא לפי שאין שבועה חלה על דבר מזהו דלקמן (סו.) גמ' ודלמא

ואכל עפר פטור. ללאו צר אכילה היא: ע"י פטור. **עס** הענינים: דעסו אמשכו. אמ"ל עפר צממה: **נזיר** שאמר שבועה שלא אוכל חרצן צממה. אס ממנא לומר בשאר כל אדם צמית נזיר מאי מי אמרינן כיון דכתיב אסור עליה וידע הוא שאין צממה חלה עליו: **כי אשתבע** **האייתירא אשתבע**. על פחות מכותי שלא היה מושבע עליו מסיני: **דעסיא אכזיב**. ואין כאלו שבועה: **אי אסר מולא**. שיתחייב אלא"כ נאסר צממתו חזי שיעור שמינו מושבע עליו מסיני והכי משכחת לה אי צמפרש ואליבא דרבנן אי צמסת לר"י עקיבא: **והא נבילה**. דכי חרצן לנזיר דמיא וקאמר ריש לקיש דאי אמה מולא אשיבא דרבנן אלא צמפרש ולא אמרי' דפילו צמסת נמי דעמיה אמשכו דכי אשתבע האייתירא אשתבע: **דעספר דמיא**. ללא חזיא לאכילה לישחל: **נבילה** **צמ** **אכילה** היא. ושי"ך צה שיעורא: **דכ"ע** עליה. דרבנן עליה ארישא אזהרת המקום: **מתנ"י** שבועה **שלא אוכל ואכל וססה**. אע"ג דשתייה בכלל שבועה של אכילה כדאמר בגמרא אינו חייב אלא אחת דהוה ליה כאלו ואכל צהעלס אחד: **שלא אוכל ושלא אשתה**. הוה ליה שמי צמעות. ובגמרא (בב.) פריך הויא לה שבועה על שבועה: **שבועה** **שלא אוכל פס חטין פס שטורין** כו'. דכיון דפריש אדעתא דמיחל שבועה אכל מדא ומדא צאנפי נפשיה קאמר. ובגמרא (סס) פריך דלמא האי דפריש להו אדעתא למיפטר ממילא אחרתא דאי אמר שלא אוכל סמס הוה נאסר צכל המיניס ולעולס מד שבועה היא: **ואכל נבילות** כו' חייב. דלאוין לא לאכילה וארישא הוה דכ"ע עליהו: **ור"ש** פטור. **דמושבע** ועומד הוא עליהו: **אשמו** **אסורה** שהרי אכל אולנין. ואפ"י לר"ש דפטר בקמייתא טעמא לאו משום דלאו בני אכילה אלא לפי שאין שבועה חלה על דבר מזהו דלקמן (סו.) גמ' ודלמא

ואכל עפר פטור. ללאו צר אכילה היא: ע"י פטור. **עס** הענינים: דעסו אמשכו. אמ"ל עפר צממה: **נזיר** שאמר שבועה שלא אוכל חרצן צממה. אס ממנא לומר בשאר כל אדם צמית נזיר מאי מי אמרינן כיון דכתיב אסור עליה וידע הוא שאין צממה חלה עליו: **כי אשתבע** **האייתירא אשתבע**. על פחות מכותי שלא היה מושבע עליו מסיני: **דעסיא אכזיב**. ואין כאלו שבועה: **אי אסר מולא**. שיתחייב אלא"כ נאסר צממתו חזי שיעור שמינו מושבע עליו מסיני והכי משכחת לה אי צמפרש ואליבא דרבנן אי צמסת לר"י עקיבא: **והא נבילה**. דכי חרצן לנזיר דמיא וקאמר ריש לקיש דאי אמה מולא אשיבא דרבנן אלא צמפרש ולא אמרי' דפילו צמסת נמי דעמיה אמשכו דכי אשתבע האייתירא אשתבע: **דעספר דמיא**. ללא חזיא לאכילה לישחל: **נבילה** **צמ** **אכילה** היא. ושי"ך צה שיעורא: **דכ"ע** עליה. דרבנן עליה ארישא אזהרת המקום: **מתנ"י** שבועה **שלא אוכל ואכל וססה**. אע"ג דשתייה בכלל שבועה של אכילה כדאמר בגמרא אינו חייב אלא אחת דהוה ליה כאלו ואכל צהעלס אחד: **שלא אוכל ושלא אשתה**. הוה ליה שמי צמעות. ובגמרא (בב.) פריך הויא לה שבועה על שבועה: **שבועה** **שלא אוכל פס חטין פס שטורין** כו'. דכיון דפריש אדעתא דמיחל שבועה אכל מדא ומדא צאנפי נפשיה קאמר. ובגמרא (סס) פריך דלמא האי דפריש להו אדעתא למיפטר ממילא אחרתא דאי אמר שלא אוכל סמס הוה נאסר צכל המיניס ולעולס מד שבועה היא: **ואכל נבילות** כו' חייב. דלאוין לא לאכילה וארישא הוה דכ"ע עליהו: **ור"ש** פטור. **דמושבע** ועומד הוא עליהו: **אשמו** **אסורה** שהרי אכל אולנין. ואפ"י לר"ש דפטר בקמייתא טעמא לאו משום דלאו בני אכילה אלא לפי שאין שבועה חלה על דבר מזהו דלקמן (סו.) גמ' ודלמא

ואכל עפר פטור. ללאו צר אכילה היא: ע"י פטור. **עס** הענינים: דעסו אמשכו. אמ"ל עפר צממה: **נזיר** שאמר שבועה שלא אוכל חרצן צממה. אס ממנא לומר בשאר כל אדם צמית נזיר מאי מי אמרינן כיון דכתיב אסור עליה וידע הוא שאין צממה חלה עליו: **כי אשתבע** **האייתירא אשתבע**. על פחות מכותי שלא היה מושבע עליו מסיני: **דעסיא אכזיב**. ואין כאלו שבועה: **אי אסר מולא**. שיתחייב אלא"כ נאסר צממתו חזי שיעור שמינו מושבע עליו מסיני והכי משכחת לה אי צמפרש ואליבא דרבנן אי צמסת לר"י עקיבא: **והא נבילה**. דכי חרצן לנזיר דמיא וקאמר ריש לקיש דאי אמה מולא אשיבא דרבנן אלא צמפרש ולא אמרי' דפילו צמסת נמי דעמיה אמשכו דכי אשתבע האייתירא אשתבע: **דעספר דמיא**. ללא חזיא לאכילה לישחל: **נבילה** **צמ** **אכילה** היא. ושי"ך צה שיעורא: **דכ"ע** עליה. דרבנן עליה ארישא אזהרת המקום: **מתנ"י** שבועה **שלא אוכל ואכל וססה**. אע"ג דשתייה בכלל שבועה של אכילה כדאמר בגמרא אינו חייב אלא אחת דהוה ליה כאלו ואכל צהעלס אחד: **שלא אוכל ושלא אשתה**. הוה ליה שמי צמעות. ובגמרא (בב.) פריך הויא לה שבועה על שבועה: **שבועה** **שלא אוכל פס חטין פס שטורין** כו'. דכיון דפריש אדעתא דמיחל שבועה אכל מדא ומדא צאנפי נפשיה קאמר. ובגמרא (סס) פריך דלמא האי דפריש להו אדעתא למיפטר ממילא אחרתא דאי אמר שלא אוכל סמס הוה נאסר צכל המיניס ולעולס מד שבועה היא: **ואכל נבילות** כו' חייב. דלאוין לא לאכילה וארישא הוה דכ"ע עליהו: **ור"ש** פטור. **דמושבע** ועומד הוא עליהו: **אשמו** **אסורה** שהרי אכל אולנין. ואפ"י לר"ש דפטר בקמייתא טעמא לאו משום דלאו בני אכילה אלא לפי שאין שבועה חלה על דבר מזהו דלקמן (סו.) גמ' ודלמא

תורה אור השלם
1. ואכלת לפני יי
אלהיך במקום אשר יבחר לשכן שמו שם מעשר דגן תירשך ויצודך וצבדת בקרך וצאנך למען תלמד ליראה את יי אלהיך כל הימים: דברים יד כג

רבינו חננאל

וחכמים אומרים אחד זה ואחד זה לא מעל שאין מעילה בקונמות. ופרקינן איפוך ואימא ר' מאיר אומר אחד זה ואחד זה לא מעל בו: אמר רבא שבועה שלא אוכל ואכל עפר פטור: בעי (רבא) [רבא] שבועה שלא אוכל עפר בכמה בו. וחוב הוי כעי שבועה שלא אוכל חרצן בכמה ועלו תרתייהו כתיקו: בעי רב אשי נזיר שאמר שבועה שלא אוכל חרצן בכמה. כיון דכתיב מושבע מהר סיני הוא דכתיב מחרצנים ועד זג דעתיה אמשוה. או דלמא כיון דאדבר אכילה דעתיה אכזיב: ח"ש שבועה שלא אוכל ואכל נבילות וטרפות שקצים ורמישים חייב בשבועתו. והוינן בה אמאי חייב מושבע מהר סיני הוא ואין שבועה חלה על שבועה. ואוקמה כיון דאדבר אכילה דעתיה דרביע עליה כלומר נשבע שלא יאכל נבלה חצי שיעור שחייב לרבנן וכ"ש לר"ע והא נבלה מושבע עליה מהר סיני הוא. וטעמא דפריש חצי זית שהוא פחות משיעור הא לא פריש דעתיה אכזיב. ש"מ לא מייחייב נזיר שנשבע בחרצן אלא בכזיב ש"מ. אי הכי תפשוט הא דבעי רבא עפר בכמה תפשוט עד דאיכא כזיב דהא נבלה כמו עפר הוא. וטעמא דפריש חצי זית הא לא פריש הא אמרת דעתיה אכזיב. והויא לא דמי נבלה דנבלה בת אכילה היא. ואריא הוא דרביע עליה כלומר ארי רובץ עליה ואין בת לאדם לאכול ממנה. אבל עפר לאו בר אכילה הוא כלל: **מתנ"י** שבועה שלא אוכל ואכל ושתה אינו חייב אלא אחת כו'. אי"י חייא בר אבין אמר שמואל שבועה שלא אוכל ושתה חייב. איבעי תימא סברא כו' איבעי תימא קרא דכתיב ואכלת לפני ה' אלהיך מעשר דגןך ונזיר

